Ammaanermi killiffimmut immersuinermi ilitsersuut

Aallaqqaasiut

Ammaanermi killiffiup takutittussaavaa, toqusimasup toqunermi nalaani pigisai (aningaasat, pappiaqqat aningaasanik nalillit, aningaaserivimmi uninngasuutit, pequtit il.il.). Paasissutissat uku toqusimasup aningaaseriviani, kontop maanna assilinerani, imaluunniit toqusimasup naatsorsuutini takussutissani pisinnaavatit.

Toqusimasup akiitsui aamma allanneqassapput. Aningaasanik pisassallit, toqusup pigisaanik suliaqarnermi maleruagassat malillugit piffissami sivikitsumi nassiussissapput.

Pigisani, agguaanneqartuni, eqqartuussivik aggeqqusissummik akiligassaqarfinnut saqqummiussissaaq Statstidendemi. Akiligassaqarfiit saqqummiussisoqarneranit sapaatip akunneri 12-it qaangiutsinnagit piumasaminnik paasititsissapput.

Nakkutigissavat, ammaanermi killiffimmik immersuinermi akileraartarnikkut kinguneqartitsisoqarsinnaammat. Eqqartuussivik tassuunakkut ilitsersuineq ajorpoq.

Saqqaa

Saqqaani paasissutissat uku pillugit:

- Toqusimasoq aamma aappaqarsimappat, qangali toqusimasoq imaluunniit sivisunerusumik inuusoq
- Pigisanik suliarinninnermi attaveqaataasup aqqa, najugaa, oqa.nr. aamma mailia
- Naatsorsuut sumut tunnganersoq

”Naatsorsuut tunngavoq” ungalusami X-ilerukku, nakkutigissavat, ataatsimut pigisani tamani ungalusami siullermi X ikkunneqassammat. Aappariinnermi avinnermi immikkut pigineqarpata, pigisat ataatsimut pigineqartutut isigineqassapput. Aatsaat toqusimasoq imaluunniit aappaasoq sivisunerusumik inuusoq tamakkiisumik immikkut pigisaqarpat, ungalusat marluk allat atorneqassapput. Taama pisoqarnerani pigisat immikkut ittut tamaasa immikkut naatsorsorneri aamma ataatsimut pigisat immikkut ittut naatsorsorneri nassiutissavatit.

Pigisat suliarineri ullormi toqquimmi naammassinissai aalajangersinnaavatit.

Ungalusami ”Naatsorsuineq aammattaaq tassaavoq toqukkut qimagussimasup ullormi toqquiani pigisaasa inaarutaasumik naatsorsornerat” X allassavat aamma kingornussisunut aamma kingornussisutut pisassalinnut kingornussassanik agguaanermi immikkut allakkiaq kakkiunneqassaaq. Kingunerisaa tassaavoq, pigisat nalillit ullormi toqquimmi naatsorsorneqassammata, kiisalu kingornussisussat ulloq taanna tunngavigalugu pigisanik nalilinnik tigusissasut.

Ilisinermut aningaasartuutit kiisalu aningaasartuutit allat ilanngunneqassapput, naak ulloq toqquiusup nalaani suli atuutinngikkaluartut.

Aalajangerukku, pigisat suliarineqarneri kingusinnerusukkut naatsorsorneqassasut ulloq toqquiusoq pinnagu, pigisat naatsorsornerat nassiutissavat. Pigisat naatsorsorneranni pigisat suliarineranni isertitat aamma aningaasartuutit ilaassapput.

Pigisat nalillit

Pigisat nalillit tuniniarnerani nalingi allanneqassapput. Tuniniarnerani nalinga tassaavoq pigisat nalillit tunineqassappata aki naatsorsuutigisat. Pigisat nalillit tuniniarnerani nalinga nalornissutaappat, nalilersortissinnaavat. Inuk nalilersuisussaq ilisimasalik illuinnaasiortuussanngilaq. Nalilersuineq pituttorsimanngilaq, nalingalu tassaavoq naatsorsuinermi ilaasussaq.

Ammaanermi killiffik aamma inaarutaasumik pigisanik naatsorsuineruppat, immikkoortut 13-23 erseqqissumik allanneqassapput, immikkut ittuni quppernerni (ilanngussaq ikiuut) eqqartuussivimmi pissarsiarineqarsinnaasuni imaluunniit ilanngussatigut pissarsiarineqarsinnaapput.

Ammaanermi killiffik aamma ilanngussaq ikiuut https://www.domstol.dk/groenland (imminut sullinneq, immersugassaq, toqusoorneq) pissarsiarineqarsinnaapput. Uani immersuisinnaavutit kingorna anillatsillugu imaluunniit illit nammineq qarasaasiannut ilanngussat toqqorsinnaavatit. Pigisat nalillit ilai erniaqarluassapput, erniallu 1. januaari kingullermit ullormut toqquimmut naatsorsuinermi ilanngunneqassapput. Tamanna aamma atuuppoq suli allanneqarsimanngippata imaluunniit akilerneqarsimanngippata.

Isumassarsiatsialaassaaq isertut aamma akiliinerit tamarmik pigisat aqqanni kontomut ataatsimut katersorlugit.

Akiligassat/akiitsut

Pingaaruteqarpoq qimagussimasup pisartagaqarneri, pisussaaffeqarfii aamma nassiussukkat/tunniussukkat tuaviornerpaamik taamaatissallugit, akiligassaqarfiit piumasaqarnerminik pigisanillu suliarinninnermi nalunaassammata. Ataavartumik pisussaaffeqarfinni akiitsoqarfiit piumaffigisinnaavatit akiitsut ullormit toqquiusumit naatsorsoqqullugit.

Suliaqarnermi pissutsit eqqarsaatigalugit ammaanermi killiffimmi aamma akiitsut ilai qimagussimasup pigisaanik suliaqarnermi attuumassutillit ilanngutissallugit, ass. ilisinermi aningaasartuutit. Akiitsut ilaasa annertussusai utaqqiisaannaagallartumik pineqarsinnaapput aatsaat toqusoqarneranit piffissaq sivitsortumi. Ammaanermi killiffimmik tunniussinermi taakku utaqqisinneqartariaqassapput.

Immikkoortoq 15-20 amma pigisat allat assigalugit immikkut allakkianik imaluunniit ilanngussatigut imaluunniit naatsorsorneqarsimasutut ernialerlugit allanneqassapput. Akiitsut nalinga allanngussappat, nalingata allanngornera allanneqassaaq.

Toqusimasoq piginneqataassuteqarpat, amerlanertigut isumassarsiatsialaasarpoq ilisimasalimmik ikiorteqarnissaq imaluunniit kommanditselskabimut (peqatigiiffinnik/ingerlatseqatigiiffinnik killilimmik akisussaaffilik) saaffiginninnikkut.

Piginninnermut tunngasut

Toqusimasoq aapparminik qimataqarpat, aappariillu akornanni pigisat nalillit ataatsimoorunneqarpata, aappaasup sivisunerusumik inuusup pigisai nalillit aamma akiitsui ammaanermi killiffimmut allanneqassapputtaaq.

Qupperneq kingulleq

Quppernermi kingullermi, quppernerit qanoq amerlatigisut katillugit naatsorsuinermi immersorneqarsimanersut allassavat. Aammattaaq pineqaatissinneqarsinnaanerup ataani tunissutit pillugit nalunaaruteqarputit. Naatsorsuineq ullulerneqassaaq kingornussisussanit tamanit aamma aappaasumit atsiorneqarluni. Piginnaatitsissut atorlugu atsiorsinnaaneq periarfissaavoq. Taava piginnaatitsissutip allaqqaarneqarnera ilanngullugu kakkiunneqassaaq.

Ammaanermi killiffimmik tunniussineq

Ammaanermi killiffik eqqartuussivimmut nassiutissavat. Ammaanermi killiffik eqqartuussiviup akileraartarnermut oqartussanut nassiuteqqissavaa. Innersuussutigaarput, ammaanermi killiffik illit nammineq atugassatut assilinera paarissagit.

Tunniussinermut piffissaliussat

- Piuminarnerulersitsilluni kingornussassanik nammineerluni agguaaneq aap-

paasoq kisiat kingornussisussaralugu – ullormit toqquimmit qaammatit arfinillit. Pigisat suliarineqarnerat ullormit toqquimmit qaammatit sisamat sinnerlugit kingusinnerusukkut tunniunneqarpat, piffissaliussaq tamatigut qaammatit marluusarput

- Piuminarnerulersitsilluni kingornussassanik nammineerluni agguaaneq – pigisat suliarineqarneranni tunniussinermi
- Nalinginnaasumik kingornussassanik nammineerluni agguaassinermi – ullormit toqquimmit qaammatit arfinillit. Pigisat suliarineqarnerat ullormit toqquimmit qaammatit sisamat sinnerlugit kingusinnerusukkut tunniunneqarpat, piffissaliussaq tamatigut qaammatit marluusarput.

Piffissaq eqqorlugu ammaanermi killiffik tunniunneqanngippat, eqqartuussivik aalajangiisinnaavoq, pigisat suliarineqarnerat pigisanik aqutsisumut ingerlatinneqassasut. Pigisanik suliarinninnermi saniatigut immikkut aningaasartuutaassaaq, kingornussisussallu pigisanik suliaqarnermi ilaatigut aalajangiisinnaanerannut arsaarlugit.

https://www.domstol.dk/groenland atuarnerusinnaavutit, immersugassat taaneqartut aamma aaneqarsinnaallutik.

Vejledning om udfyldelse af åbningsstatus

Indledning

En åbningsstatus skal vise, hvilke aktiver (penge, værdipapirer, indestående i bank, løsøre m.v.) afdøde ejede, da han eller hun døde. Disse oplysninger kan du få i afdødes bank, fra aktuelle kontoudtog, eller fra den afdødes regnskabsbilag.

Afdødes gæld skal også angives. De, der har penge til gode, vil som regel sende en regning til dødsboet i løbet af kort tid.

I de boer, der skiftes, indrykker retten en indkaldelse til kreditorerne (proklama) i Statstidende. Kreditorerne skal give besked om deres krav inden 12 uger fra annonceringen.

Du skal være opmærksom på, at der eventuelt kan være skattemæssige konsekvenser af udfyldelse af åbningsstatus. Retten vejleder ikke herom.

Forsiden

På forsiden er der oplysninger om:

- Afdøde og evt. ægtefælle, tidligere afdød eller længstlevende
- Navn, adresse, tlf.nr. og mailadresse på boets kontaktperson
- Hvad opgørelsen vedrører

Når du sætter X i rubrikken ”opgørelsen vedrører”, skal du være opmærksom på, at der skal sættes X i den første rubrik i alle tilfælde af fælleseje. Hvis der i ægteskabet var skilsmissesæreje, betragtes dødsboet som fælleseje. De to andre rubrikker vedrørende særeje skal kun benyttes, når afdøde eller længstlevende ægtefælle har fuldstændigt særeje. I den situation skal du sende en opgørelse for hvert særeje for sig og en opgørelse for et eventuelt fælleseje.

Du kan vælge at slutte boet pr. dødsdagen.

Du skal så sætte X i rubrikken ”Opgørelsen er samtidig endelig boopgørelse med opgørelsesdag pr. dødsdagen” og vedlægge et særskilt ark med fordeling af arven til arvingerne og evt. legatarer. Konsekvensen er, at aktivernes værdi opgøres pr. dødsdagen, og at arvingerne overtager aktiverne pr. denne dag.

Begravelsesudgifter og andre udgifter tages med, selvom de ikke eksisterede på dødsdagen.

Hvis du vælger, at boet skal have en senere opgørelsesdag end dødsdagen, skal du indsende en boopgørelse. I boopgørelsen skal indgå indtægter og udgifter under boets behandling.

Aktiver

Alle aktiver skal angives til handelsværdien. Handelsværdien er den pris, som du forventer at få for aktiverne, hvis de sælges. Hvis der er tvivl om et aktivs handelsværdi, kan du få det vurderet. Det skal være en upartisk sagkyndig person, der foretager vurderingen. Vurderingen er bindende, og det er den værdi, der skal med i opgørelsen.

Hvis åbningsstatus samtidig er endelig boopgørelse, skal punkterne 13-23 specificeres, enten på særskilte sider (hjælpebilag), som du kan få i retten, eller ved underbilag.

Åbningsstatus og hjælpebilag er tilgængelig på https://www.domstol.dk/groenland/ (selvbetjening, blanketter, dødsfald). Her kan du udfylde og bagefter printe eller gemme bilagene på din egen computer. En del af disse aktiver vil være forrentet, og renterne fra den seneste 1. januar og til dødsdagen skal medtages på opgørelsen. Det gælder også, selv om de endnu ikke er tilskrevet eller udbetalt.

Det vil være en god idé at samle alle ind- og udbetalinger på én konto i boets navn.

Passiver/gæld

Det er vigtigt at få afmeldt afdødes abonnementer, forpligtelser og leverancer så hurtigt som muligt, så kreditorerne kan gøres deres krav op og anmelde dem i boet. Ved løbende forpligtelser kan du bede kreditor om at opgøre gælden pr. dødsdagen.

Af praktiske grunde er der i åbningsstatus også medtaget nogle gældsposter, der vedrører dødsboet, fx udgifter til begravelsen. Størrelsen af nogle af disse poster kan imidlertid først fås nogen tid efter dødsfaldet. Indlevering af åbningsstatus må så afvente dette.

Punkt 15-20 skal ligesom aktivposterne specificeres på særskilte ark eller underbilag med vedhængende eller beregnede renter. Hvis gælden har en kurs, skal kursværdien angives.

Hvis afdøde havde anparter, er det ofte en god idé at søge sagkyndig bistand eller eventuelt rette henvendelse til kommanditselskabet.

Ejerforhold

Hvis afdøde efterlader sig en ægtefælle, og der er formuefællesskab mellem ægtefællerne, skal den længstlevende ægtefælles aktiver og gæld også angives i åbningsstatus.

Sidste side

På sidste side skal du angive, hvor mange udfyldte sider opgørelsen består af i alt. Desuden afgiver du under strafansvar en erklæring om gaver. Opgørelsen skal dateres og underskrives af samtlige arvinger og evt. ægtefælle. Det er muligt at underskrive med fuldmagt. Så skal den originale fuldmagt vedlægges.

Aflevering af åbningsstatus

Du skal sende åbningsstatus til retten. Retten videresender åbningsstatus til skattemyndigheder. Vi anbefaler, at du selv beholder en ekstra kopi af åbningsstatus til eget brug.

Frister for aflevering

- Forenklet privat skifte med ægtefællen som eneste arving – 6 måneder efter dødsdagen. Hvis boet udleveres senere end 4 måneder efter dødsdagen, er fristen dog altid 2 måneder
- Forenklet privat skifte – ved boets udlevering
- Almindeligt privat skifte – 6 måneder efter dødsdagen. Hvis boet udleveres senere end 4 måneder efter dødsdagen, er fristen dog altid 2 måneder.

Hvis åbningsstatus ikke afleveres til tiden, kan retten bestemme, at boet skal overgå til behandling ved bobestyrer. Det vil give boet ekstra omkostninger, og fratage arvingerne en del af bestemmelsesretten i boet.

Læs mere på https://www.domstol.dk/groenland hvor de nævnte blanketter også kan hentes.